

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
YANGIN ÖNLEME VE SÖNDÜRME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı; Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı birim ve kişilerce kullanılan ve bütün yerleşkelerdeki her türlü yapı, bina, tesis ve işletmenin, tasarımı, yapımı, işletimi, bakımı, onarımı ve kullanımı sırasında çıkabilecek yangınların önlenmesini, yangın durumunda can ve mal kaybını en aza indirerek söndürülmesini, yangın öncesinde ve sırasında alınacak tedbirlerin, organizasyonun, eğitimin, denetimin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge; Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı birim ve kişilerce kullanılan ve yerleşkelerde bulunan her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini, yangının, can ve mal güvenliği bakımından yol açabileceği tehlikeleri en aza indirebilmek için yapı, bina, tesis ve işletmelerin, çalışma ofisleri, depo ve arşivlerin tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 09.06.1958 tarihli ve 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununun ek 9'uncu maddesi ve Bakanlar Kurulunun 27.11.2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik"e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

a) Acil Durum: Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan ve acil müdahaleyi gerektiren olayları ve bu olayların oluşturduğu kriz halini,

b) Acil Durum Aydınlatması: Olağan aydınlatma devrelerinin kesintiye uğraması hâlinde, armatürün kendi gücüyle veya ikinci bir enerji kaynağından beslenerek sağlanan aydınlatmayı,

c) Acil Durum Ekibi: Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, arama-kurtarma ve söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekibi,

ç) Basınçlandırma: Kaçış yollarındaki iç hava basıncını yapının diğer yerlerindeki basınca göre daha yüksek tutarak duman sızıntısını önleme yöntemini,

d) Bina Amiri: Binayı kullanan birimin en üst amirini,

e) Birimler: Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı tüm birimleri,

f) EN: Avrupa standartlarını,

g) Hastaneler: Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezini ve Dokuz Eylül Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezini,

ğ) Hidrant: Yapıların yangından korunmasında, ilk müdahale ile söndürülemeyen yangınlara dışarıdan müdahale edebilmek için itfaiyenin bağlantı yapabileceği ağızları,

h) İlgili Standart: Türk standartlarını, bu standartların olmaması hâlinde Avrupa standartlarını, Türk veya Avrupa standartlarında düzenlenmeyen hususlarda, uluslararası geçerliliği kabul edilen standartları,

i) Kaçış (Yangın) Merdiveni: Yangın hâlinde ve diğer acil hâllerde binadaki insanların emniyetli ve süratli olarak tahliyesi için kullanılabilen, yangına karşı korunumlu bir şekilde düzenlenen ve doğal zemin seviyesinde güvenli bir alana açılan merdiveni,

j) Kaçış Yolu: Oda ve diğer müstakil hacimlerden çıkışlar, katlardaki koridor vb. geçişler, kat çıkışları, zemin kata ulaşan merdivenler ve bina son çıkışına giden yollar dâhil olmak üzere binanın herhangi bir noktasından yer seviyesindeki cadde veya sokağa kadar olan ve hiçbir şekilde engellenmemiş bulunan yolun tamamını,

k) KBRN: Kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer tehlikeleri,

l) KKT: Kuru kimyevi tozu,

m) Koruma ve Güvenlik Birimi: Dokuz Eylül Üniversitesi koruma ve güvenlik hizmeti veren birimi,

n) Kullanıcı Yüğü: Herhangi bir anda, bir binada veya binanın esas alınan belirli bir bölümünde bulunma ihtimali olan toplam insan sayısını,

o) LPG: Sıvılaştırılmış petrol gazını,

p) Mevcut Yapı: Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yapı ruhsatı alınıp yapımı devam eden veya yapımı tamamlanan yapı, bina, tesis ve işletmeyi,

q) Rektör: Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörünü,

r) Rektörlük: Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğünü,

s) Sivil Savunma Uzmanlığı: Dokuz Eylül Üniversitesi Sivil Savunma Uzmanlığını,

t) TS: Türk Standartları Enstitüsünce yürürlüğe konulmuş Türk standartlarını,

u) Üniversite: Dokuz Eylül Üniversitesini

v) Yangın Algılama ve Uyarı Sistemi: Binaların yangından korunmasını sağlamak, can ve mal kaybını önlemek amacıyla kurulan sistemi,

w) Yangın Tahliye Projesi: Mimari proje üzerinde, kaçış yollarının, yangın merdivenlerinin, acil durum asansörlerinin, yangın dolaplarının, itfaiye su verme ve alma ağızlarının ve yangın pompalarının yerlerinin renkli olarak işaretlendiği projeyi,

x) Yangın türü: Yanmakta olan maddeye göre;

1) A Sınıfı Yangın: Odun, kömür, kâğıt, ot, doküman ve plastik gibi yanıcı katı maddeler yangını,

2) B Sınıfı Yangın: Benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, katran ve asfalt gibi yanıcı sıvı maddeler yangını,

3) C Sınıfı Yangın: Metan, propan, bütan, LPG, asetilen, havagazı ve hidrojen gibi yanıcı gaz maddeler yangını,

4) D Sınıfı Yangın: Lityum, sodyum, potasyum, alüminyum ve magnezyum gibi yanabilen hafif ve aktif metaller ile radyoaktif maddeler gibi metaller yangını,

5) E Sınıfı Yangın: Elektrik yangını,

6) F Sınıfı Yangın: Bitkisel ve hayvansal pişirme yağları yangını,

y) Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı: Dokuz Eylül Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığını,

z) Yerleşkeler: Dokuz Eylül Üniversitesinin bina, tesis vb. yapılarının bulunduğu arazileri,

aa) Yönerge: Dokuz Eylül Üniversitesi Yangın Önleme ve Söndürme Yönergesini,

bb) Yönetmelik: Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliği,

cc) YSC: Yangın söndürme cihazını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler, Görevler, Yetkiler, Sorumluluklar ve Yasaklar

İlkeler

MADDE 5- (1) Bu Yönergede tanımlanmamış ve açıklık gereken hususlarda; yeni yapı veya mevcut binaların proje değişikliği gerektiren onarım ve tadilat yapımı ile ilgili hususlarda Yönetmelik hükümlerine göre hareket edilir.

Görev, Yetki ve Sorumluluk

MADDE 6- (1) Bu Yönerge hükümlerinin uygulanmasından ve her türlü yangın güvenlik önlemlerinin alınmasından Rektör adına Dekanlar, Yüksekokul, Meslek Yüksekokulu, Enstitü ve Araştırma Uygulama Merkezi Müdürleri, Başhekim, Genel Sekreter ve Yardımcıları, Başmüdür, Fakülte, Yüksekokul ve Enstitü Sekreterleri, Daire Başkanları, Şube Müdürleri, bağımsız hizmet binalarında binayı kullanan birimin en üst amirleri,

(2) Her türlü yangın güvenlik eğitim hizmetlerinin koordinasyonundan ve yürütülmesinden, yangın tedbirlerinin planlanmasından ve denetiminden Sivil Savunma Uzmanlığı,

(3) Binaların yangın söndürme, algılama ve tahliye projelerinin, tesisat projelerinden ayrı olarak hazırlanmasından Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı,

(4) Yangın sırasında, yangının çıktığı yer ve civarında, itfaiye ve ambulans araçlarının yönlendirilmesi, kolaylıkla yanaşması, park etmesi ve yangın bölgesine ilgisiz kişilerin girmesinin engellenmesi ile ilgili hususlardan Koruma ve Güvenlik Birimi,

(5) Üniversitenin tüm yerleşkelerinde kullanılan her türlü bağımsız yapının organizasyonel olarak yangın tedbirlerini almaktan veya aldirmaktan birimin en üst amiri,

(6) Müşterek kullanılan yapılarda, birimlerin en üst amirleri ayrı ayrı görevli, yetkili ve sorumludur.

Genel Sorumluluklar ve Yasaklar

MADDE 7- (1) Herhangi bir yerde kontrol dışı ateş yandığını veya duman çıktığını gören herkesin ivedi olarak **112**'yi arayarak itfaiyeye haber vermesi ve yangın yerini tam ve doğru bir şekilde tarif etmesi gerekir.

(2) Yerleşke içerisindeki binaların güvenlik ve kontrol sistemlerinin bulunduğu yerlere, kırmızı zemin üzerine fosforlu sarı veya beyaz renkte "**YANGIN 112**" yazılması gerekir.

(3) Yangına müdahaleyi kolaylaştırmak bakımından, itfaiye araçlarının yapıya kolayca yanaşmasını sağlamak üzere, yapıların ana girişine ve civarına park yasağı konulması ve bu hususun trafik levha ve işaretleri ile gösterilmesi şarttır. Koruma ve Güvenlik Birimi bu işin takibini yapmakla görevlidir.

(4) Üniversiteye bağlı tüm binalarda, binalara ait yangın tahliye projeleri bina girişinde ve yangın sırasında itfaiyenin kolaylıkla ulaşabileceği bir yerde bulundurulur. Mimari proje üzerinde ve kat bazında yapılan bu projelerde binanın kaçış yolları, yangın merdivenleri, varsa itfaiye asansörleri, yangın dolapları, yangın söndürme cihazları, elektrik panoları, su vanaları, itfaiyeye su verme ağızları, yangın pompaları ile jeneratörün yeri renkli olarak işaretlenir. Bu planların birer örneği Sivil Savunma Uzmanlığı'na gönderilir.

(5) Binada yangın çıkması hâlinde Acil Durum Ekipleri yangına derhal müdahale ederler ve **112**'yi ararlar. Yerel itfaiye teşkilatı amirinin olay yerine gelmesiyle Acil Durum Ekipleri onun emrine girerler ve ona her konuda yardımda bulunurlar.

(6) Gerek bina Acil Durum Ekiplerinin ve gerekse yangına müdahale eden itfaiye ekiplerinin görev yaptıkları sırada, yetkili itfaiye amirince can ve mal güvenliğini korumak üzere verilecek olan karar ve talimatlar, Üniversitemiz çalışanlarınca aynen yerine getirilir.

(7) Üniversite çalışanları, bina kullanıcıları, gönüllü ekipler ve olay yerinde bulunan herkes, itfaiye ekiplerinin görevlerini yerine getirmesine yardımcı olurlar ve çalışmaları güçleştirici davranışlardan kaçınırlar.

(8) Yerleşkeler içerisinde görevli ve yetkili kişiler dışında ateş yakmak, ateşle ilgili işler yapmak yasaktır. Kâğıt, plastik ve naylon gibi kolay yanan maddeler ile kıvılcımlı küllerin ve sigara izmaritlerinin kapalı mekânlara, kapı önlerine, ormanlık alanlara, yol üzerine atılması ve dökülmesi yasaktır.

(9) Araçların, dar yollara veya yol üzerinde itfaiye araçlarının geçişini zorlaştıracak şekilde park edilmesi, itfaiye araçlarına yol verilmemesi, yaya kaldırımını aşacak şekilde tabela ve afiş asılması, sergi açılarak yolun kapatılması gibi fiiller yasaktır.

(10) Üniversitenin yerleşkelerinde kullanılan her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde veya çevresinde bulunan her çeşit sabit veya taşınabilir yangın güvenlik malzeme, tesisat ve cihazlarını karıştırmak, bozmak, kırmak, sökmek, mührünü koparmak, içine kâğıt, paçavra, temizlik malzemesi gibi maddeler koymak veya kullanılmayacak hâle getirmek, bu cihazları bozuk vaziyette bulundurmak, yangın hortumlarının, alarm butonlarının önünü kapatmak, yangın söndürücü tesis ve malzemeleri amacı dışında kullanmak yasaktır.

(11) Yönergenin bu bölümündeki maddelerinde yer alan yangın güvenliği, itfaiyeye yardım ve yasaklarla ilgili hususların uygulanmasından; bina amirleri sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yangın Güvenliği Sorumluluğu ve Önlemler

Yangın Güvenliği Sorumluluğu

MADDE 8- (1) Üniversiteye bağlı bütün yerleşkelerdeki her türlü tesis, yapı ve binaların yangın güvenliği özelden genele doğru; çalışma saatleri içerisinde, öncelikle çalışma odalarından oda kullanıcıları, laboratuvarlardan laboratuvar sorumluları, genel kullanılan yerlerden hizmetli personel, genel yangın güvenliğinden bina amiri sorumludur. Birimlerin sorumluluk alanı dışındaki yerlerden Koruma ve Güvenlik Birimi sorumludur.

(2) Çalışma saatleri dışında hafta sonu tatili, resmi tatil, bayram tatili vb. kalan tüm zamanlarda genel yangın güvenliğinden nöbetçi Koruma ve Güvenlik personeli sorumludur.

Genel İdari Önlemler

MADDE 9- (1) Bina amirleri tarafından bina içinde mevcut tüm kapılar numaralandırılır ve yedek anahtarlara numara plakası takılarak uygun bir yerde muhafaza edilir. Mesai saati dışında ve acil durumlarda güvenlik görevlilerinin derhal müdahale edebilmesi için dış kapı anahtarlarının birer kopyası Koruma ve Güvenlik Birimi'ne zimmetle verilir. Koruma ve Güvenlik Birimi, olası bir yangın durumunda bina amirini bilgilendirir.

(2) Yangında ilk kurtarılacak kıymetli evrak veya önemli eşyaların olduğu dolapların üzerine **“YANGINDA İLK ÖNCE KURTARILACAKTIR”** ibaresi yazılır.

(3) Bina içinde ve dışında atık kâğıt kutusunun haricinde kâğıt toplanmaz ve biriktirilmez. Binaların bodrum katlarında kontrolsüz şekilde ahşap, kâğıt, plastik gibi yangına neden olacak maddeler bulundurulmaz.

(4) Binalarda bulunan yangın merdivenleri ile yangın kaçış yollarının önü kapatılamaz ve depo olarak kullanılamaz. Yangın kaçış kapıları içten kolaylıkla açılacak şekilde bulundurulur.

(5) Arşivlere ve depolara görevlisi olmadan girilemez. Bu alanlarda sigara içilmez, yancı, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz.

(6) Herhangi bir yerde yangına sebep olabilecek bir çalışma yapıldığında, olası yangın risklerine karşı taşınabilir yangın söndürme cihazı bulundurulması zorunludur. Bu hususta çalışmayı yapan ve yaptıranlar müştereken sorumludur.

(7) Depolarda ve arşivlerde elektrik ocakları, elektrikli ısıtıcılar, çay ve kahve makineleri vb. cihazları kullanmak yangın güvenliği açısından yasaktır. Ofisler ve laboratuvarlar gibi yerlerde ise bu ve benzeri cihazların kullanılması ile yangına sebep olunması hâlinde ilgili kişiler hakkında gerekli yasal işlem yapılır.

(8) Arşivlerde ve depolarda aydınlatma lambaları ve elektrik tesisatına yakın yerlere, yangın güvenliği açısından evrak, dosya, klasör vb. malzeme konulmaz.

(9) Çay ocakları ve mutfaklarda kullanılan, LPG tüpü, doğalgaz ya da elektrik ocakları için gerekli emniyet tedbirleri, o birimin amiri tarafından alınır. Görevli personel bu yerleri terk ederken fişin çekilmesi, tüpün kapatılması gibi gerekli önlemleri almakla sorumludur.

(10) Yangın yönünden hassas bölümleri olan birimler, bu bölümlere birer sorumlu tayin eder, çalışmalar bu sorumlu gözetiminde yapılır. Ayrıca birimler, ilgili personelin iletişim bilgilerini gösteren listeleri ellerinde hazır bulundururlar.

(11) Boya, tiner, benzin gibi yanıcı ve parlayıcı maddelerin kullanıldığı yerlerde, gerekli yangın önleme tedbirleri ilgili birimlerce alınır.

(12) Kuru ot, kuru yaprak, kurumuş dal vb. atıkların yangına sebep olmaması için Destek Hizmetleri Şube Müdürlüğü gerekli yangın önleme tedbirlerini alır.

(13) Katı yakıtların kullanıldığı yerlerdeki bacalar, kullanıcıları tarafından sık sık temizlenir.

(14) Tarihî yapılarda, yangın güvenlik önlemleri, yapının özelliğine uygun ve yapıya zarar vermeyecek şekilde düzenlenir. Herhangi bir tesisat yapılacağı zaman Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun görüşü alınır.

(15) Toplantı veya tören yapılacak yerlerde, başlama saatinden önce gerekli acil durum tedbirleri ilgili birimlerce alınır.

(16) Olası bir yangın sonrası, yangının yeri, tarihi, saati, nedeni, yangına müdahale şekli, kullanılan malzemeler ile can ve mal kaybının neler olduğunu belirten bir Yangın Tutanağı düzenlenir ve bir sureti de Sivil Savunma Uzmanlığı'na verilir.

(17) Yerleşke ve birimler içerisinde hizmet veren müstecirler de bu Yönerge hükümlerine tâbidir.

(18) Rekreasyon alanları, açık havuzlar, yerleşke girişleri gibi can güvenliğinin tehlikeye düşebileceği yerlerde, tesisat yalıtımı vb. tedbirlerin alınarak derinlik, yükseklik, genişlik veya tehlike nedenlerini belirten uyarı levhaları, İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı ile Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından uygun yerlere konulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Binaların Kullanım ve Tehlike Sınıflandırmaları

Binaların Kullanım Sınıfları

MADDE 10- (1) Binalar kullanım özelliklerine göre büro binaları, konaklama, toplanma, depolama ve karışık kullanım amaçlı binalar, yüksek tehlikeli yerler ve kurumsal binalar şeklinde sınıflandırılmıştır. Üniversitenin kullanımında olan bina, yapı ve yerlerin bu sınıflar göz önünde bulundurularak gerekli korunma önlemleri alınır.

Bina Tehlike Sınıflandırmaları

MADDE 11- (1) Bina veya bir bölümünün tehlike sınıfı, binanın özelliklerine ve binada yürütülen faaliyetlerin niteliğine bağlı olarak düşük, orta ve yüksek tehlikeli yerler şeklinde belirlenir. Bir binanın çeşitli bölümlerinde değişik tehlike sınıflarına sahip malzemeler bulunuyorsa, binanın korunma tedbirleri en yüksek tehlike sınıfına göre belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Binaların Genel Yangın Güvenliği

Binaya ulaşım yolları

MADDE 12- (1) İtfaiye araçlarının yerleşkelerdeki her binaya rahatlıkla ulaşabilmesi için, yolların yeterli genişlikte olması gerekir. Park edilmiş araçlar sebebiyle itfaiye araçlarının geçişinin engellenmemesi için Koruma ve Güvenlik Birimi yolları açık tutmakla yükümlüdür.

(2) Bina amiri, bina kullanıcılarının araçlarının park ettiği otopark giriş bariyerlerinin, itfaiye araçlarının veya ambulansların geçişini engellememesi için bariyerleri açık bulundurmak ve itfaiye araçlarının binanın her yönüne rahatlıkla ulaşabilmesi için bina etrafında uygun genişlikte sert zemin oluşturmak durumundadır.

Döşemeler

MADDE 13- (1) Üniversiteye bağlı birim ve kişilerce kullanılan tüm yapıların, döşeme ve tavan kaplamaları yangına karşı dayanıklı malzemeler kullanılarak yapılır. Kolay yanıcı malzemeler kullanılmaz.

(2) Su, elektrik, ısıtma ve havalandırma vb. tesisatların döşemeden veya tavan kaplamalarından geçmesi hâlinde, tesisat çevresi açıklık kalmayacak şekilde en az döşeme yangın dayanım süresi kadar, yangın ve duman geçişine karşı yalıtılır.

Cepheler

MADDE 14- (1) Bina dış cephe yüzeylerine izinsiz afiş, branda, bez, reklam panoları vb. asılamaz. Binaların dış cephelerine ışıklandırma veya kamera sistemleri yapılması gerektiğinde insan yoğunluğu ve bina estetiği düşünülerek sağlam bir şekilde yapılması gerekir.

(2) Dış cephe pencere önlerine saksı, su şişesi vb. malzemeler konulmaz.

Çatılar

MADDE 15- (1) Çatıya giriş kapısı her zaman kilitli tutulur. Çatıya izinsiz kimsenin girmesine müsaade edilmez ve çatı belirli aralıklarla temizlenir.

(2) Çatılarda, parlayıcı, yanıcı vb. madde bulundurulmaz, depo veya arşiv olarak kullanılamaz ve insan yatmasına izin verilmez.

(3) Çatılara elektrikle çalışan cihazlar yerleştirilmez. Yerleştirilmesi zorunlu ise yangına karşı dayanıklı kablolar kullanılır ve kablo demir boru içerisinden geçirilerek tesis edilir.

(4) Çatı aydınlatması olarak el feneri, ışıldak vb. cihazlar dışında mum veya kâğıt gibi alevli aydınlatma kullanılmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Kaçış Yolları, Kaçış Merdivenleri, Kaçış Yolu Kapıları ve Özel Durumlar

Kaçış Güvenliği Esasları

MADDE 16- (1) Binalarda, yangın veya diğer acil durumlarda kullanıcıların hızlı bir şekilde kaçışlarını sağlayacak, binanın her noktasından serbest ve engelsiz olarak erişilebilen kaçış yolları düzenlenmesi ve bakım altında tutulması gerekir.

(2) Kaçışları engelleyecek şekilde çıkışlara veya kapılara kilit, sürgü vb. bileşenler takılamaz.

(3) Çıkışlar, kullanıcıların herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca gösterecek şekilde düzenlenir. Çıkış niteliği taşımayan kapı vb. düzenlemeler gerçek çıkışla karıştırılmayacak şekilde gösterilir ve işaretlenir.

Kaçış Yolları

MADDE 17- (1) Kaçış yolları, bir binanın herhangi bir noktasından yer seviyesindeki caddeye olan devamlı ve engellenmemiş yolun tamamıdır. Bu yol üzerinde masa, sandalye, temizlik malzemesi, saksı vb. eşyalar konulmaz.

(2) Asansörler kaçış yolu olarak kabul edilmez.

Kaçış Merdivenleri

MADDE 18- (1) Binadaki bodrum kat dâhil ortak merdivenlerin yangın ve diğer acil durumlarda kullanılabilecek özellikte olanları kaçış merdiveni olarak kabul edilir. Bu merdivenlerin basamakları, kaymayı önleyici malzemelerle donatılır ve kaçış merdivenlerine geçişler sürekli açık tutulur.

(2) Kaçış merdivenlerinin kullanıma uygun şekilde boş bulundurulmasından bina amiri sorumludur.

Kaçış Yolu Kapıları

MADDE 19- (1) Kaçış yolu kapı kanatlarının kullanıcıların hareketlerini engellememesi gerekir. Kullanıcı yükü 50 kişiyi geçen binalarda kaçış kapılarının kaçış yönüne doğru açılması şarttır. Kaçış merdiveni, kaçış koridoru ve yangın güvenlik holü kapıları kaçış yönünde kapı kolu kullanılmadan açılabilir şekilde düzenlenir.

(2) Kaçış yolu kapılarının el ile açılması, kilitli tutulmaması ve eşik olmaması gerekir. Döner kapılar ve turnikeler kaçış kapısı olarak kullanılamaz.

(3) Kendiliğinden kapatılan düzenekler ile donatılan kapıların, itfaiyecilerin veya görevlilerin gerektiğinde dışarıdan içeriye girmesine elverişli olmaları gerekir.

(4) Kaçış yolu aydınlatmaları, düzenli bir şekilde bakıma tâbi tutularak her an kullanıma hazır bulundurulur.

Rampalar

Madde 20- (1) Binaların dış girişlerine, yeterli genişlikte, uygun bir eğimde ve kaymayı önleyici yüzey kaplamaları ile engelliler, yaşlılar, bebek arabaları ve yük araçları için rampa düzenlemeleri yapılması gerekir.

(2) Rampalar, duvar veya korkuluk düzenlemeleri ile güvenli hâle getirilir ve rampaların zeminle birleştiği yer düzgün olur, çukur vb. olmaz.

(3) Yangın halinde, Üniversitede bulunan engelli kişiler için bulunduğu birim tarafından refakatçi görevlendirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kazan Daireleri ve Yakıt Depoları

Kazan Daireleri

Madde 21- (1) Türk standartlarına uygun olarak yapılan ve yangın bakımından kritik özellikler gösteren kazan dairelerinde, yanıcı, kolay alevlenici vb. madde bulundurulmaz veya depolanmaz. Sigara içilmez, sigarayla girilmesine müsaade edilmez.

(2) Kazan dairesi tabanına yakıt dökülmemesi için gerekli tedbirler alınır ve bu yerler, sürekli temiz bulundurulur.

(3) Sayaçların kazan dairesi dışına yerleştirilmesi gerekir. Herhangi bir tehlike anında gazı kesecek ana kapatma vanası ve elektrik akımını kesecek ana devre kesici ve ana elektrik

panosu, kazan dairesi dışında kolayca ulaşılabilecek bir yere konulur ve önlerine müdahaleyi zorlaştıracak malzeme konulmaz, araç park edilmez. Bunların yerini gösteren ve doğal gazla ilgili dikkat edilecek hususları belirten uyarı levhaları uygun yerlere asılır.

(4) Gaz algılayıcılarının bulunması ve gaz kaçağına karşı doğal veya mekanik havalandırmanın yapılması gerekir. Gaz sızıntısı olması hâlinde gazın birikmemesi için gerekli tedbirler alınır.

(5) Kazan dairesi içi tesisatın, gaz kesme tüketim cihazlarının ve bacaların periyodik kontrolleri ve bakımları yetkili servislere yaptırılır.

(6) Kazan dairesi çalışanlarının tesisatlarını tanıması, gaz kesme vanalarının yerlerini öğrenmesi ve herhangi bir gaz kaçağı vb. olumsuz durumlarda buna karşı nasıl hareket edeceğine dair bilgilendirilmesi gerekir.

(7) Kazan dairelerinde, en az bir yangın dolabı olur ve yeterli miktarda yangın söndürme cihazı bulundurulur.

(8) Kazan dairelerinde yetkili bir kurum tarafından verilen kazan dairesi işletmeciliği kursunu bitirdiğine dair sertifikası bulunmayan kişiler çalıştırılmaz.

Yakıt Depoları

MADDE 22- (1) Yakıt depoları ilgili Türk Standartlarına uygun olarak yangına dayanıklı bölmelerle korunmuş yerlere yapılır. Merdiven altına vb. yerlere konulmaz.

(2) Depoların metal bölümleri, statik elektriğe karşı topraklanır ve yeterli havalandırma sağlanır. Ayrıca bu yerler uygun söndürme cihaz ve sistemleri ile donatılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yemekhaneler, Mutfaklar, Çay Ocakları ve Bacalar

Yemekhaneler, Mutfaklar ve Çay Ocakları

MADDE 23- (1) Yemekhanelerin, davlumbazlarına otomatik söndürme sistemi yapılması ve ocaklarda kullanılan gazın özelliklerine göre gaz algılama, gaz kesme ve uyarı tesisatının kurulması gerekir.

(2) Yemekhanelerin çok iyi havalandırılması ve alternatif çıkışlarının olması gerekir.

(3) Çay ocakları, yangına karşı dayanıklı bölmeler ile ayrılmış biçimde düzenlenir. Bölmeler, ahşap ve diğer kolay yanıcı maddelerden olamaz.

Bacalar

MADDE 24- (1) Sıvı ve katı yakıtlı kazanların bacalarının altında bir kurum temizleme menfezi bulunması ve belirli aralıklarla yetkili kişilere temizlettirilmesi gerekir. Bacaların temizliğinden bina amiri sorumludur.

(2) Bacalar belirli aralıklarla temizlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Sığınaklar, Sığınma Yerleri ve Otoparklar

Sığınaklar

MADDE 25- (1) KBRN tehlikelerinden ve doğal afetlerden insanların korunması için ihtiyaca cevap verecek şekilde gerekli ve uygun olan binaların en alt bodrum katları ve galeriler sığınak olarak düzenlenir.

(2) Sığınaklarda, mevsimine göre giyim eşyaları, temizlik, aydınlatma, ısıtma, pişirme, yatak ve tıbbi malzemeler, birkaç gün yetecek gıda maddeleri, alet takımı, radyo, kitap vb. malzemeler bulundurulur.

(3) Sığınakların, çöp ve diğer atıkların kolayca uzaklaştırılmasını sağlayıcı özellikte düzenlenmesi gerekir.

(4) Sığınakların mutlaka mekanik yollarla havalandırmasının sağlanması ve yangına karşı koruyucu önlemlerin alınması gerekir.

(5) Sığınaklarda, yeterli miktarda bay ve bayanlar için tuvalet, lavabo, pisuar, duş yeri ve mutfak nişi düzenlenir. Tuvaletlerde geri tepmeyi önleyici tedbir alınır.

Sığınma Yerleri

MADDE 26- (1) Herhangi bir tehlike karşısında, sığınak olarak kullanılabilecek yeri olmayan binalarda, penceresi az, tavan ve duvarları sağlam olan yerler sığınma yeri olarak seçilebilir ve sığınaklarda bulunması gereken malzemeler, bu yerlerde de bulundurulur.

Otoparklar

MADDE 27- (1) Motorlu ulaşım ve taşıma araçlarının park etmeleri için kullanılan yerler, açık veya kapalı otopark olarak kabul edilir. Otopark olarak düzenlenen alanlar, trafiği aksatacak, yeşile zarar verecek, itfaiye araçlarının binaya yaklaşmasını engelleyecek ve binaların yangın güvenliğini tehlikeye düşürecek şekilde düzenlenemez.

(2) Bina bodrumlarına veya kapalı alanlara LPG veya sıkıştırılmış doğalgaz (CNG) yakıt sistemli araçlar konulmaz.

(3) Yönergenin bu bölümünde yer alan hususların uygulanmasından, sığınak, sığınma yeri ve otoparkı olan binaların amirleri sorumludur.

ONUNCU BÖLÜM

Asansörler, Paratoner, Transformatör ve Jeneratör

Asansörler

MADDE 28- (1) Mevcut veya yeni yapılan asansörlerin, yangın uyarı sistemleri ile donatılması, yangın uyarısı aldıklarında kapılarını açmadan doğrudan acil çıkış katına gitmesi ve kapıları açık bekleyecek özellikte olması, gerektiğinde yetkililer tarafından kullanılabilecek elektrikli sisteme sahip olması ve kat çağrılarını kabul etmemesi gerekir.

(3) Binada bulunan mevcut asansörlerden, acil durumlarda müdahale ekiplerinin ve bunların kullandıkları araçların-gereçlerin taşınmasını sağlamak, gerekli kurtarma işlemlerini yapmak ve engelli insanları tahliye edebilmek üzere acil durum asansörü tesis edilebilir.

(4) Acil durum asansörü, enerji kesilmesi hâlinde otomatik olarak devreye girecek özellikte ve en az bir saat çalışır durumda kalmasını sağlayacak bir acil durum jeneratörüne bağlı bulunması gerekir.

(5) Acil durum asansörünün elektrik tesisatının ve kablolarının yangına karşı dayanıklı ve asansör boşluğu içindeki tesisatın sudan, nemden etkilenmemesi gerekir.

(6) Acil durum asansörünün makine dairesi ayrı olur ve yangın etkisinde kalmaması için asansör kuyusu basınçlandırılır.

(7) Asansörlerin belirli aralıklarla bakımının yapılması ve kuyusunun temizlenmesi gerekir.

Paratoner

MADDE 29- (1) Binaların yıldırım tehlikesine karşı korunması için yıldırımdan korunma tesisatı yapılır. Elektrik yükünün diğer tesisat üzerinde risk oluşturmadan toprağa iletebileceği yeterli bağlantının sağlanması ve bir toprak sonlandırma ağı oluşturulması gerekir.

(2) Tesisatın, belirli aralıklarla bakım ve kontrollerinin ilgili birimler tarafından yapılması sağlanır.

Transformatör ve Jeneratör

MADDE 30- (1) Transformatörün veya jeneratörün bulunduğu yerlerde yangın olması hâlinde, çıkan dumanların ve sıcaklığın binadaki kaçış yollarına sirayet etmemesi, serbest hareketi engellememesi sağlanır. Bu yerlere uygun tipte otomatik yangın algılama ve söndürme sistemi yapılması gerekir.

(2) Transformatör ve jeneratör merkezlerinden temiz su, pis su, patlayıcı ve yanıcı sıvı ve gaz tesisatı geçirilemez ve üst kat mahallerinde ıslak hacim düzenlenemez.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Acil Durum Aydınlatması, Yönlendirmesi ve Kontrol Sistemleri, Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri, Yangın Söndürme Sistemleri ve Cihazları, Periyodik Testler, Bakım ve Denetim

Acil Durum Aydınlatması, Yönlendirmesi ve Kontrol Sistemleri

MADDE 31- (1) Acil durum aydınlatma sistemleri, yangın sebebiyle bina veya yapının elektrik enerjisinin güvenlik maksadıyla kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girerek bütün kaçış yollarının ve kaçış merdivenlerinin sürekli ve yeterli aydınlatılmasını sağlayacak şekilde düzenlenir. Doğal aydınlatma kabul edilemez.

(2) Birden fazla çıkışı olan bütün binalarda kullanıcıların, bina içerisindeki her bir noktadan çıkışlara kolaylıkla ulaşabilmesi için acil durum yönlendirmeleri yapılır.

(3) Yönlendirme işaretlerinin aydınlatmasının, normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girerek en az iki saat süreyle işlev görmesi gerekir.

(4) Yönlendirme işaretleri; yeşil zemin üzerine beyaz olarak, ilgili yönetmelik ve standartlara uygun sembolleri ve normal zamanlarda kullanılacak çıkışlar için “**ÇIKIŞ**”, acil durumlarda kullanılacak çıkışlar için ise, “**ACİL ÇIKIŞ**” yazısını ihtiva eder.

(5) Yönlendirme işaretlerinin, kaçış yolu üzerindeki her noktadan kolaylıkla görülebilecek şekilde ve gerektiği kadar düzenlenmesi şarttır. Yönlendirme işaretleriyle karışıklık oluşturabilecek hiçbir ışıklı işarete izin verilmez.

(6) Acil durum kontrol sistemlerinin; yangın durumunda kapanması gereken kapıları kapatma, açık bulundurulması gereken kapı ve turnikelerin açık bulundurulması, elektromanyetik kapı tutucuların serbest bırakılması, basınçlandırma cihazlarının devreye sokulması, acil durum aydınlatma ve duman kontrol sistemlerinin işlemlerini yerine getirmesi, güvenliğe ikaz vermesi gibi fonksiyonlara sahip olması gerekir.

(7) Yangın olması durumunda çalışan vaziyette kalması gereken tüm yangın kontrol sistemlerinin beslediği kabloların yangına karşı en az bir saat dayanabilecek özellikte olması gerekir.

Yangın algılama ve uyarı sistemleri

MADDE 32- (1) Yangın uyarı sistemi; yangın algılama, alarm verme, kontrol ve haberleşme fonksiyonlarını ihtiva eden komple bir sistemdir. Yangın algılama sisteminin ve parçalarının TS EN 54’e uygun olması gerekir.

(2) Yangın uyarı sistemini oluşturan bütün kabloların; kopukluk, kısa devre ve toprak kaçağı gibi arızalara karşı sürekli kontrol altında tutulması gerekir ve sistemin devre dışı kalması durumunda koruma işlevi Koruma ve Güvenlik Birimi tarafından yerine getirilir.

(3) Yangın algılama ve uyarı sisteminin, el ile, otomatik veya bir söndürme sisteminden aldığı uyarılardan biri veya birkaçı ile devreye girmesi gerekir.

(4) Bir yangın algılama ve uyarı sisteminin devreye girmesi hâlinde, binadaki bütün kullanıcıların ve acil durum ekiplerinin uyarılması için sesli, ışıklı veya direkt hatlar üzerinden güvenlik merkezine alarm vermesi gerekir. Uyarı sesleri, başka amaçlarla kullanılan seslerden ayırt edilebilen özellikte olur.

(5) Yapı inşaat alanı büyük ve kullanıcı sayısı çok olan binalarda bina kullanıcılarının ivedi olarak tahliyesinin sağlanabilmesi için anons sistemleri kurulması gerekir.

(6) Yangın kontrol panelleri, binanın giriş katında ve güvenlik personelinin bulunduğu yere yakın tesis edilir.

Sulu Söndürme Sistemleri

MADDE 33- (1) Sulu söndürme sistemleri için kullanılacak su depolarının, başka amaçlarla kullanılmaması, sadece söndürme sistemlerine hizmet verecek, su basınç ve debi değeri kapasiteyi karşılayacak şekilde düzenlenir.

(2) Mevcut yangın dolaplarının TS EN 671-1 ve yangın hortumlarının da yuvarlak yarı-sert TS EN 694 normuna uygun olarak düzenlenmesi gerekir. Bunların periyodik bakımları bina amirinin sorumluluğundadır.

(3) Tehlike sınıflarına ve kullanım alanlarına göre binaların yangından korunmasında, içeriden söndürülemeyen yangınlara karşı dışarıdan müdahale edebilmek için itfaiye araçlarının kolay yanaşabileceği ve bağlantı yapabileceği hidrant sistemi düzenlenmesi gerekir.

Köpüklü, Gazlı, Kuru Tozlu Sabit Otomatik Söndürme Sistemleri

MADDE 34- (1) Köpüklü, gazlı, kuru tozlu sabit otomatik söndürme sistemleri, suyun söndürme etkisinin yeterli görülmediği ve su ile reaksiyona girebilecek maddelerin bulunduğu yerlerde uygun tipte söndürme sistemi tesis edilebilir. Bu sistemler ilgili standartlara göre yapılır.

Taşınabilir Söndürme Cihazları

MADDE 35- (1) Taşınabilir söndürme cihazlarının tipi ve sayısı, mevcut duruma ve risklere göre belirlenir. Buna göre çıkması muhtemel;

- a) A sınıfı yangınlar için, çok maksatlı KKT veya sulu,
- b) B sınıfı yangınlar için, KKT karbondioksitli veya köpüklü,
- c) C sınıfı yangınlar için, KKT veya karbondioksitli,
- ç) D sınıfı yangınlar için, kuru metal tozlu,
- d) E sınıfı yangınlar için, iletken olmayan KKT, halo karbon veya karbondioksitli,
- e) F sınıfı yangınlar için özel olarak geliştirilmiş ıslak kimyasallar bulundurulur.

(2) Hastanelerde, okullarda, laboratuvarlarda, kütüphanelerde, okuma salonlarında ve sosyal tesislerde sulu veya temiz gazlı söndürme cihazları tercih edilir.

(3) Düşük tehlike sınıfında yer alan binalarda her 500 m², orta tehlike ve yüksek tehlike sınıfında yer alan binalarda her 250 m² yapı inşaat alanı için bir adet olmak üzere, uygun tipte 6 kg yangın söndürme tüpü bulundurulması gerekir.

(4) Kazan dairelerinde, depolarda, arşivlerde ve diğer tesisat dairelerinde ayrıca tekerlekli tip söndürme tüpü bulundurulması gerekir.

(5) Söndürme tüpleri görülebilecek yerlere veya yangın dolaplarının içine, aralarında en fazla 25 m mesafe olacak şekilde, duvarlara yaklaşık 90 cm yüksekliğe asılır.

(6) Arabalı yangın söndürücülerin TS EN 1866 ve diğer taşınabilir yangın söndürme tüplerinin TS 862- EN 3 kalite belgeli olması şarttır.

(7) Yangın söndürücülerin periyodik kontrolü ve bakımı TS ISO 11602-2 standardına göre yapılır. Söndürücülerin bakımını yapan üreticinin veya servis firmalarının Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının dolum ve servis yeterlilik belgesine sahip olması gerekir. Servis

veren firmalar, istenildiğinde belgelerini göstermek zorundadır. Söndürme tüplerinin altı ayda bir kontrol edilmesi, yıllık genel bakımlarının yapılması, standartlara uygun toz kullanılması ve dördüncü yılın sonunda tozun yenilenerek hidrostatik testlerinin yapılması gerekir.

(8) Cihazlar dolum için alındığında, yangın güvenliğini tehlikeye düşürmemek için firmalar, aldıkları tüplerin yerine, aynı özellikte ve sayıda tüpleri geçici olarak bırakmak zorundadır.

Periyodik Testler, Bakım ve Denetim

MADDE 36- (1) Bu Yönergede öngörülen ve yeni yapılan binalarda acil aydınlatma ve yönlendirme, yangın algılama ve uyarı sistemleri; Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından, binanın en üst amirine tam ve çalışır vaziyette yazılı olarak teslim edilir. Kabul işlemlerinden sonra bina amiri standartlara uygun olarak sistemlerin ve cihazların bakımından, denetiminden ve çalışır vaziyette tutulmasından sorumlu olur.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Tehlikeli Maddeler

Genel Hükümler

MADDE 37- (1) Tehlikeli maddeler; patlayıcı maddeler, parlayıcı ve patlayıcı gazlar, yanıcı sıvılar, yanıcı katı maddeler, oksitleyici maddeler, zehirli ve kötü kokulu maddeler, radyoaktif maddeler, dağılayıcı maddeler ve diğer tehlikeli maddelerdir. Tehlikeli maddelerin bulunduğu yerin veya bu maddelerle yapılan işlerin ilgili standartlara uygun olması zorunludur.

(2) Tehlikeli maddelerin bulunduğu yerin tehlike sınıfına göre çevre güvenliğinin sağlanması ve statik elektriğe karşı topraklanması gerekir.

(3) Bu maddelerin bulunduğu yerdeki kapıların, pencerelerin ve havalandırma kanallarının basınç karşısında dışarıya doğru açılması gerekir.

(4) Tehlike anında bu yerlerde bulunanların kolaylıkla kaçabilmeleri veya tahliye edilebilmeleri gerekir. Bu yerlerin pencerelerinde parmaklık veya demir kafes bulunamaz.

(5) Bu maddelerin bulunduğu kapalı yerlerin tabanı, tavanı ve duvarları yanmaz, kolay temizlenir malzemelerden yapılır. Açık alanlar ise tel örgü, duvar veya demir kafes ile çevrilir ve uyarı levhaları asılır.

Parlayıcı, Patlayıcı ve Yanıcı Maddeler

MADDE 38- (1) Bu maddelerin bulunduğu yerler mutlaka havalandırılır. Güneş ışınlarına, radyasyon ısısına, neme ve diğer ısı kaynaklarına karşı gerekli emniyet tedbirleri alınır.

(2) Bunların bulunduğu yerlerde ısıtma veya aydınlatma amacı ile alev veren cihaz veya maddeler kullanılmaz.

(3) Bu maddelerin bulunduğu yerlere uyarı levhaları asılır. İzinsiz hiç kimsenin girmesine müsaade edilmez.

(4) Bu yerler özellikle yangın önleme sistemleri ile donatılır ve sistem her zaman kullanıma hazır bulundurulur. Yangın Söndürme Cihazı olarak özellikle köpük, karbondioksit, su ve KKT bulundurulur.

(5) Bu yerlerde herhangi bir olumsuzluğa meydan vermemek için uzman bir sorumlu belirlenir. Çalışmalar bu sorumlu gözetiminde yapılır.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri, Eğitim ve Denetim

Ekiplerin Kuruluşu ve Görevleri

MADDE 39- (1) Üniversiteye bağlı içinde 50 kişiden fazla insan bulunan bütün yerleşim birimlerinde her türlü tesis, yapı ve binalarda aşağıdaki acil durum ekipleri oluşturulur. Bunlar;

(a) Söndürme Ekibi (en az 3 kişi): Yangına derhal müdahale ederek yangının genişlemesini engellemek ve söndürmekle görevlidir.

(b) Kurtarma Ekibi (en az 3 kişi): Önce can, sonra mal kurtarma işlerini yapmakla görevlidir.

(c) Koruma Ekibi (en az 2 kişi): Kurtarılan eşya ve evrakı korumak, panik ve kargaşayı önlemekle görevlidir.

(ç) İlk Yardım Ekibi (en az 2 kişi): Yaralanan ve hastalanan kişilere ilk yardım yapmakla görevlidir.

(2) Oluşturulan her ekipte bir kişi ekip başı seçilir. Ekiplerin görevleri, isim listesi ve adres bilgileri oluşturulacak Sivil Savunma Köşesine asılır.

(3) Birinci fıkranın kapsamı dışında kalan bütün yerleşim birimlerindeki her türlü tesis, yapı ve binalarda ise bina amiri gerekli tedbirleri alır.

Eğitim

MADDE 40- (1) Acil durum ekipleri, sivil savunma uzmanlığı tarafından eğitilerek, bilgi ve becerileri artırılır. Ekipler, verilecek eğitime ve tatbikata katılmak zorundadır.

Denetim

MADDE 41- (1) Bu Yönerge hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığının denetimi Rektör adına sivil savunma uzmanlığı tarafından yerine getirilir. Denetim esnasında bina amiri binanın bütün bölümlerini ve teçhizatını göstermek ve konuyla ilgili istenilen bilgileri vermek zorundadır.

(2) Denetim sonuç raporlarının ilgili birimlere gönderilerek varsa eksikliklerin en kısa sürede giderilmesi istenir. Bina amirlerince bu eksikliklerin giderilmesi zorunludur.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 42- (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hâllerde, Bakanlar Kurulunun 27.11.2007 tarih ve 2007/12937 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik” hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 43- (1) Bu Yönerge, Dokuz Eylül Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 44- (1) Bu Yönerge hükümlerini Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü yürütür.